T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/6640
GK. 58

Sayı : E-56020453-610-1080-4648/6550
Konu : Yazılı soru önergesi

22/10/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 06/12/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1337139 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6640 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden COtXjr8 - w+0ZLkp - kFTevpD - DvOhCk= ile erişebilirsin

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-1080-4647/6549
Konu : Yazılı soru önergesi

22/10/2024

Sayın Öznur BARTİN
Hakkâri Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6640 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri gözönünde bulundurularak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

A) "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında, akıl hastalığı dışındaki hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunacağı, ancak bu durumda bile hapis cezasının infazının, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa iyileşinceye kadar geri bırakılacağı; üçüncü fıkrasında, geri bırakma kararının, Adlî Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adlî Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca verileceği; dördüncü fıkrasında, hapis cezasının infazının, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren bir yıl altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılacağı, çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa, doğumdan itibaren iki ay geçince cezanın infaz olunacağı; maddenin beşinci fıkrasında, kapalı ceza infaz kurumuna girdikten sonra gebe kalanlardan koşullu salıverilmesine altı yıldan fazla süre kalanlar ile eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli sayılanlar hakkında dördüncü fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı ve bu kişilerin cezasının dördüncü fıkrada öngörülen kısmının, ceza infaz kurumlarında kendileri için düzenlenen uygun yerlerde infaz olunacağı, altıncı fıkrasında ise maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının infazının, üçüncü fıkrada belirlenen usule göre iyileşinceye kadar geri bırakılabileceği,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PVeG4ma - CDCV0IC - dbbc/H2 - uw3qjc= ile erişebilirsin

B) "Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı" kenar başlıklı 105/A maddesinin üçüncü fıkrasının; (a) bendinde, sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan ve koşullu salıverilmesine iki yıl veya daha az süre kalan kadın hükümlülerin, (b) bendinde, maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin, bu durumlarını, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirmeleri ve diğer şartları da taşımaları hâlinde denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezanın infazı usulünden yararlanabileceği,

C) 14/04/2020 tarihli ve 7242 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5275 sayılı Kanuna eklenen geçici 6. maddenin ikinci fıkrası uyarınca, 30/03/2020 tarihine kadar işlenen suçlar bakımından, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar hariç olmak üzere; sıfır-altı yaş grubu çocuğu bulunan kadın hükümlüler ile yetmiş yaşını bitirmiş hükümlüler hakkında 105/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "iki yıl"lık sürenin, "dört yıl" olarak uygulanacağı; maruz kaldığı ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyen altmışbeş yaşını bitirmiş hükümlülerin koşullu salıverilmeleri için ceza infaz kurumlarında geçirmeleri gereken sürelerin, azami süre sınırına bakılmaksızın 105/A maddesinde düzenlenen denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infaz edilebileceği; ağır hastalık, engellilik veya kocama hâlinin, Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca veya Adlî Tıp Kurumunca düzenlenen bir raporla belgelendirileceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Söz konusu geçici 6. madde hükmü, 15/04/2020 tarihli ve 31100 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, ilgili makam ve mercilerce bu madde hükmü uyarınca işlem yapılmaktadır.

III- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün bakıma muhtaç çocuklarının barındırılması" kenar başlıklı 65. maddesinde, anaları hükümlü olup da dışarıda korumasına bırakılacak kimsesi bulunmayan sıfır-altı yaş grubundaki çocukların, analarının yanında kalabileceği, bu çocukların gündüzleri ceza infaz kurumu bünyesindeki veya diğer kurum ve kuruluşlara ait kreş ve gündüz bakımevlerinde barındırılacağı, analarının yanında kalan çocuklara, yaş ve durumlarına ve ihtiyaçlarına göre yiyecek ve içecek verileceği, üç yaşını doldurmuş çocukların, hâkim kararıyla çocuk yuvalarına veya yetiştirme yurtlarına yerleştirilebileceği, bu çocukların belirlenecek bir program ve usule göre zaman zaman analarıyla temaslarının sağlanacağı hükmüne yer verildiği malûmlarıdır.

IV- A) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün beslenmesi" kenar başlıklı 72. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verileceği ve içme suyu sağlanacağı,

B) Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliğinin;

1- "Devlet tarafından iaşe edilecek kişiler" kenar başlıklı 4. maddesinin üçüncü fıkrasında, görevi başında bulunan personelin, hükümlü ve tutuklu ile aynı şekilde iaşe

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PVeG4ma - CDCV0IC - dbbc/H2 - uw3qjc= ile erişebilirsin

edileceği, personel için özel yemek veya tabldot çıkarılamayacağı, günlük olarak mahkeme veya hastaneye sevk olan hükümlü ve tutuklular ile sevkte görevli memurların, kurumda bulunmadığı öğünler için kumanya verileceği; dördüncü fıkrasında, görev başında bulunan personel, kurumlara staj için gelenler, eğitim-öğretim, kültürel ve sportif faaliyetler ile görevlendirilen görevliler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevlendirilen personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler ya da ceza infaz kurumunda mevcut olan hükümlü ve tutukluların, hangi öğünlerde kurumda hazırsa o öğüne ait iaşe miktarından yararlanacakları, ancak, günlük iaşe miktarının içinde kalmak koşulu ile gece vardiyasında görev yapan personele kumanya verileceği; yedinci fıkrasında, çocuk hükümlü ve tutuklular ile kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, süt emziren anneler ve hamilelere durumlarına uygun ve Bakanlıkça belirlenen tutarda gıda verileceği,

2- "Günlük iaşe miktarı" kenar başlıklı 5. maddesinde, günlük iaşe miktarının, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutar olduğu,

3- "Hastaların iaşe edilmesi" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinlerin verileceği; ikinci fıkrasında, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların taleplerinin, iaşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanacağı,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından bir kişi için günlük kalori ihtiyacı ortalama 2300 kalori olarak belirlendiğinden, hasta hükümlü ve tutuklulara, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinler bu ölçülerde verilmektedir. Öte yandan, inancı gereği veya vegan, vejetaryen türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri de azami ölçüde karşılanmaktadır.

V- 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin "Psiko-sosyal yardım servisi" kenar başlıklı 12. maddesinin birinci fıkrasında; psiko-sosyal yardım servisinin, personel ve hükümlülerin ruh ve beden sağlığı ve bütünlüğüne ilişkin koruyucu, geliştirici programları araştıran, uygulayan ve gerektiğinde tedavi sürecine katılarak psikolojik destek ve müdahalede bulunan, ayrıca hükümlülerin bireysel özelliklerini, yaşam koşullarını ve suç işleme nedenlerini belirleyerek bireysel gelişmelerine yardımcı olan, kurum yaşamına uyumlarını ve toplumsal yaşamla uyumlaşmalarını sağlayan ve bireyin yeniden suç işlemesini engelleyecek önlemleri alan ve bu amaçla gerektiğinde kurum en üst amirinin bilgisi dahilinde, aileler ve sosyal çevreyle görüşme yapan servis olduğu, psiko-sosyal yardım servisinde, psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve çocuk gelişimi uzmanının görev yapacağı hükmüne yer verildiği malûmlarıdır.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara, kuruma kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) kapsamında Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurulduğu, ARDEF ile hükümlünün risk ve ihtiyaçlarının ortaya konulduğu ve her hükümlü ve tutuklu için ekonomik, sosyal, hukuki, psiko-sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına uygun olarak bireysel ve grup müdahale programının belirlendiği, ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutukluların, ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirildiği,

B) Ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan çocuklarla ilgili olarak;

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PVeG4ma - CDCV0IC - dbbc/H2 - uw3qjc= ile erişebilirsin

1- Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında 21/11/2011 tarihinde imzalanan "Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde Annesinin Yanında Kalan Çocukların Gelişimlerinin Desteklenmesi Hakkında İş Birliği Protokolü" çerçevesinde, ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan 0-3 yaş grubu çocukların, Halk Eğitim Merkezlerinde çocuk gelişimi alanında eğitim almış usta öğreticilerin görevlendirildiği oyun alanlarından faydalandırıldıkları; 3-6 yaş (36-72 ay) grubundaki çocukların ise, öncelikli ve sıraya alınmaksızın MEB'e bağlı anaokulları ve ana sınıflarından ücretsiz olarak faydalandırıldıkları,

2- Ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan çocukların psiko-sosyal gelişimlerinin öncelikle psiko-sosyal yardım servisleri tarafından desteklendiği ayrıca Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında 27/06/2021 tarihinde imzalanan "Tutuklu, Hükümlü veya Yükümlüler ile Çocuklarının Sosyal Hizmetlerden Yararlandırılması Hakkında İş Birliği Protokolü" çerçevesinde anılan çocukların psiko-sosyal gelişimlerinin desteklenmesi, eğitim, barınma ve benzeri ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı,

3- Çocukların fiziksel ve sosyal ortamlarının geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen "Annemleyim" projesi kapsamında; ceza infaz kurumlarında annesinin yanında kalan çocuklar için 'Günlük Yaşam ve Eğitim Programı', kadın tutuklu ve hükümlüler için 'Ebeveynlik Programı' ile annesinin yanında kalan çocuklar ile çalışan personel için 'Anne ve Çocuklara Karşı Tutumlar Programı'nın geliştirildiği ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği,

4- Ceza İnfaz Kurumu yaşamının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek ve çocukların gelişimlerine destek olmak amacıyla anne-çocuk üniteleri ve çocuk dostu alanların hazırlandığı, Sincan ve Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında ek blok inşa edildiği, Marmara Kadın Kapalı ve Erzincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında ise mevcut blokların özelleştirildiği ve anne-çocuk üniteleri oluşturulduğu, annesinin yanında kalan çocuklar için fiziki alanların çocuk dostu hale getirilmesi yönünde çalışmaların devam ettiği,

5- Ceza infaz kurumlarında annesinin yanında kalan çocukların ihtiyaç duydukları çocuk bezlerinin ödenek tahsis edilmesi beklenmeden temin edildiği ve temin edilen bu malzemelerin gecikmeye meydan verilmeden ayrım yapılmaksızın ücretsiz olarak kendilerine teslim edildiği ve annesinin yanında kalan her çocuk için ayrıca iaşe bedeli ödendiği,

C) 25/06/2024 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında bulunan hamile tutuklu ve hükümlü sayısının 39 olduğu,

Anlaşılmıştır.

VII- Soru önergesinde istenilen ayrıntıda bilgi sunulamamakla birlikte, Ülkemizdeki ceza infaz kurumlarında barındırılan tutuklu ve hükümlülerin yaş gruplarına göre dağılımına ilişkin istatistiklere Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün "https://www.cte.adalet.gov.tr" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

...../...../202.. Gn.Md :M.ÖKMEN
20/10/2024 Bakan Yrd. :N.ACAR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden PVeG4ma - CDCV0IC - dbbc/H2 - uw3qjc= ile erişebilirsin